

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto I.

V Celovcu 25. januarja 1882.

Št. 2.

Kaj nam Slovincem menjka?

No! to je pač abotno prašanje! Eden bo odgovoril: Meni menjka dnarja, — drugi: Meni menjka posestva, — tretji: Meni menjka žganja, — šterti: Meni menjka neveste in tako dalje. Vsi ti in še vsi drugi imajo prav: Ni ga človeka pod solnce, da bi vsega po volji imel.

V tem duhu in v tej smisli pa tudi nisem stavil tega prašanja.

Kaj nam Slovincem menjka, pomenja le toliko: Kaj nam menjka, da se pozdignemo na višo stopinjo, da bomo bolje stali, da bomo lažje in zložno živeli, da bomo bolj spoštovani in več veljali med narodi našega cesarstva.

V tem duhu in v tej smisli odgovarjam na to prašanje: Menjka nam Slovincem narodne zavesti, — menjka nam, da se zavemo in čutimo Slovence. — Baraj Francoza, Talijana, Nemca, Madjara ali kogarkoli hočeš: kdo je, vsak se ti bode po koncu zravnal in ponosno zavpil: Jaz sem Francoz, Talijan, Nemec, Madjar. Prav imajo, prav lepo in hvalevredno je to!

Zdaj pa baraj Slovence, kdo je in — mravlje ga bojo spreletele, rudečica ga občila in ves plašen ti bode zašepetal: Jaz sem Slovenec. Marsikteri morebiti bode to še clo zatajil pa izdal svoj rod in jezik!

Mi Slovenci se še ne čutimo, da smo Slovenci, da nas je slovenska mati rodila in dojila, da je naša zibelka na slovenski zemlji tekla, da se po naših žilah slovenska kri preliva, da smo prve besede po slovensko jeclali: Mi se še ne zavemo, da smo Slovenci.

Pa tudi ni se čuditi, da je z nami taka, da smo se skoraj vsi poptujčili in zgubili slovensko zavest. Žalostni časi so bili za Slovence, težek jarm je tlačil in žulil narod slovenski. Od leta do leta se nam je priškrcevala naša slovenska zemlja, mili naš jezik slovenski se je bolj in bolj potiskoval v kot in hlev, naše narodne šege in obleke so se po sili preganjale, — ptujščina pa se je posadila k našej mizi in se košatila po našej hiši.

Pa čemu bomo trgali starih škelečih ran: Vsaka sila le do vremena, vsakej sili in krivici ura odbije: svet se je zasakal in rumeno solnčice smehlja tudi nam Slovincem!

Slava in hvala presvitlemu našemu cesarju Francu Jožefu, ki je rekel: „Avstrija bo varhinja pravice in svobode vseh dežel in narodov, — napravite mir med mojimi narodi!“

Slava in hvala visokemu ministerstvu grofa Taffe-ja, ki ne pušča na steno tlačiti

nobenega, ne Nemca ne Slovence, temveč hoče dati: Vsakemu svoje!

Slava in hvala vsem čč. gg. državnim poslancem, ki se potegujejo za pravice slovenskega naroda!

Slava in hvala našemu deželnemu predsedniku žl. Schmid-Zabierow, ki si prizadeva, v duhu in smisli svitlega cesarja in ministerstva tudi nam Slovincem pravičen biti in nam ščasoma dati, kar nam po postavi in pravici gre! —

Zatorej Slovenci! spoštujte vse poštene ljudi kterege koli jezika in kterikoli vere, ljubite vse in bodite vsem pravični, — pa samih sebe ne pozabite in ne ponižujte! Slovenci! po koncu stopite in povzdignite glave na viš: zavedite in čutite se Slovence, ki imajo pred Bogom, cesarjem, ministerstvom in celim svetom, ravno tiste pravice, ki jih imajo drugi narodi! Slovenci smo enakopravni, tega se zavedeti, tega nam Slovincem še menjka!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovške okolice. Ker je ravno pust, blagovolite sprejeti nekaj mešanice iz našega kraja. Povedati Vam hočem, kako se je godilo našej šoli, ko se je o vseh Svetih šola začela. Šolske postave so se začele nemško razkladati slovenskim otrokom! Zoper to sem se naravnost vstavil in gosp. učitelj jih je moral tudi slovensko povedati, pa je znal, da se Bogu usmili. Od učiteljice nisem dobil slovenske besede, je bilo Slovenko sram ljube slovenščine. Bilo je v šoli vse, vse po nemško. Povem obema, da to ne pojde, ne bo nobenega sadu in napredka; pa učiteljica naravnost pove: „Der Inspector hats mir verboten,“ to je: Nadzornik mi je prepovedal, slovensko učiti in govoriti. Če pridem k malim v šolo, vselej je grozen nepokoj, z nemščino se pri nas ne da komandirati in tako tudi jaz težko opravljam, tudi jaz ne morem pokoja obderžati, šolarji so razvajeni. Koga bi serce ne bolelo! Pa pomagaj si, če moreš! — V sredi adventa so začeli hakljati: „Gelobt sei Jesus Kristus“. Tudi slišim nemško žebreti! To ni molitev, to je žlobudranje! — Kaj je storiti, sem mislil? Pritožiti se ne kaže, tudi nič ne zda; ropotati in razsajati tudi javeljne kaj zda. Poglejte, kaj sem storil! Najprej se podam k učiteljici in jo prosim, naj mi pomaga otroke navaditi, da bojo lepo žebrali: Pridi sveti Duh itd. O! je rekla, to je mene vse eno, že storim. Pri-

pravil sem jo in me uboga. Dobro, mislim; ali kaka bode z učiteljem? Prijazno pa tudi smešno mu potožim, da sem dobil lani od gospoda dekana podnosnico, da otroci slabo žebrajo; prosim ga, naj mi pomaga učiti šolarje po slovensko moliti in mu dam molitev *Salve regina* slovenski napisano. Glejte, tudi on je ubogal in zdaj ne slišim več: „Gelobt . . . ampak hvaljen . . .“ in tudi druge molitve se opravljajo slovensko. Ali to niso sitnosti, ki močno overajo šolski nauk? Prosimo za slovenske šole, pa take, da se bojo otroci v domačem jeziku podučevali, poznej pa tudi nemškega jezika se navadili. Bog daj skoraj te zlate čase! —

Iz Št. Jakopa v rožnej dolini. Vaš „Mir“ nas je prav zveselil, prvi list nam je bil kaj po godu. Bog daj, da bi se ga koroški Slovenci prav poprijeli in radi prebirali. Mi smo ja potomci tistih Slovencev, ki so za starodavnih časov prav za prav koroško vojvodino osnovali in vstvarili. V naši besedi so starodavni vladarji te dežele prisegali in pravice delili, naše besede se premilostljiva in priljubljena cesarska rodovina tudi sedajnega časa ne sramuje in jo čislja kakor vse druge jezike podložnih narodov. Zakaj bi mi v nemar puščali in se sramovali predrage besede, v kateri nas je premila mamica v zibelji nagovarjala? — Tokrat vam neimam nič veselega poročati, nevarnost pred tati in roparji se grozovitno množi. K temu pripomaga gotovo tudi nekaj marsiktera druhal iz tujih krajev celó iz Italije, ki tukaj po gorah dervari in voglje žgè za planinsko montansko poprej Hüttenberško društvo. Tujinci nepoznanega značaja se tu v službe jemljejo, domačini pa še v večji revščini živeti morajo. Po noči na god svetih treh Kraljev so vlomili šelmi v Janežičev mlin, ki stoji v grabnu na samem ter odnesli tri žaklje krušne moke in dva žaklja ječmena, mlinarskemu hlapcu nekaj dnarja in skoro vso obleko. Tudi eno staro puško dvocevsko so nesli seboj. Mlinarski hlapec ravno ni bil domá. Vernil se je ob dvanajstih ob polnoči v mlin, pa tatje so bili ravno odnesli svoje pete. Pod Rožico, kjer so bile nekdanj fužine, je še marsikaj ljudi domačih posebno pa tujih, kateri nimajo dovolj zaslužka. Gotovo bi ne bilo odveč, če bi srenja ali občina bolj gledala in pazila na nekatere ljudi in če bi Belaški okrajni glavar pošiljal prav marljivo žandarje v te kraje, pa take, ki znajo tudi z ljudmi govoriti. To je že drugi kradež in vlom v imenovani mlin v teku treh mesecev.

Rožek. (Spet o genj.) Pri nas je na sv. treh Kraljev po noči spet gorelo. Posestniku, kateremu je prej hiša zgorela, so takrat škedenj rešili; zdaj pa je škedenj pogorel in tudi streha na novejši hiši. Pravi se tudi, da so pismo našli, v katerem se pravi, da bode v Rožeku še več hiš zasmojenih. Morebiti, da tega hudobneža vendar najdejo. — Vsi se že čudimo, kako to, da se peticija Šentjakobčanov zastran slovenske šole ne reši in ne dojde nobenega odgovora; ali se je mar peticija na pošti zgubila ali se pa kje v koš vrgla?

Iz Bistrice pri Svečah. Vse je v strahu po spodnji rožnej dolini. Komaj bode 14 dni, kar je potepuh neko žensko, v Krajah pri Svečah domá, iz Celovca gredé, napadel, jej jankin aržet odrezal in dnar odnesel. Spet se je zgodil nov

rop. 8. januarja, ob devetih zjutraj, je bil obropan po domače Mihec iz Svetne vesi v gozdu med Svečanami in Podgorjanami na zemlji rožeške občine. Šel je priletan mož kravo kupovat in sreča v omenjenem gozdu močnega človeka srednje starosti, ki gre nekaj korač mimo njega, se pa naglo oberne in ga od zadej nenadama potisne, da na obličje telebi. Potem mu hitro jopič čez glavo zagerne in z nožem listnico ali mošnjó iz žepa odreže. Mož je imel blizo 48 gl. pri sebi, mislil je kravo kupiti in je prišel po takej poti revež ob ves svoj dnar. Prosil je roparja, naj mu vsaj polovico dnarja pusti, ker sicer ne more živeti: pa ta mu je grozil z nožem, če ne ostane miren. V tem gozdu je že proti koncu leta 1881 bil napaden nek kmet od dveh potepuhov. Vozil se je namreč iz Bistrice, kjer je potegnul nekaj več dnarja za voglje, katero je dolj prodal. Samo hitri konj ga je rešil nesreče. Čudno, zmiram ljudi, ki so hodili iz dolne rožne doline! Dalej se čuje, da je bil nekdo napaden tudi v Jamicah med Podgorjanami in Št. Jakopom. Je res zadnji čas, da politične oblasti obračajo večo skerb na varnost po deželi, ker kradež in rop se množita, kakor nikoli poprej. Žalostnih časov smo doživeli! Brezverne šole rodijo brezverne, brezvestne in brezbožne ljudi, ki se vsega lotijo. Skoraj brez žandarjev biti ne moremo, človek se skorej nikamur ne upa več. Zatorej vsi prosimo in želimo, naj se postavi vsaj dva žandarja na Bistrico, kjer stezda derži v Rute čez medvedji dol ali pa čez Kočno na Kranjsko. Tam imajo potepuhi, tati in roparji lepo priložnost, čez gore pete odnesti v drugo deželo in tako zbežati.

Iz Glinjan. Od vseh rodoljubov zaželjano in težko pričakovano glasilo Koroških Slovencev je zagledalo beli dan; hvala Bogu in vsem, ki so k temu pripomagali. Marsikaj bodemo v „Mir-u“ visokej vadi potožili in upamo, da bojo naš novi deželni predsednik žl. Schmid-Zabierov tudi tožbe in prošnje naše uslišali. Saj so nam prvo prošnjo tako hitro rešili, nam vzeli nemškega pa poslali slovenskega davkarja. Najprej bomo potožili zavoljo šole, zavoljo ktere smo že veliko sitnost imeli; potem bomo začeli tudi slovensko dopisovati; saj tudi Nemci pišejo na vse strani, na vse oblastnije in uradnije nemško, Talijani talijansko, Francozi francosko, Turki turško, zakaj bi le Slovenci ne smeli ali ne hotli pisati slovensko. Že smo poslali na šolski svet v Celovcu slovensko pisano ulogo, pa žalibog smo se hudo zamerili in smo še skoraj v kazni zapadli. Pa ti časi, ki so nas liberalci na steno pritiskati smeli in tudi pritiskali, so minuli in tudi mi Slovenci smemo biti Slovenci, ni nam treba več, šemati se v Nemce. Ministerstvo grofa Taaffe-ja in gotovo tudi njegovi uradniki ne pustijo Slovencev pritiskati na steno: Prisijalo je solnce tudi pred naša vrata! —

Iz spodnje Rožne doline. Cela dolina je v velikem strahu. Še ni troje tednov minulo, kar so se godili tri roparski napadi: V logu pri Humberškem mostu, pri Tičarji v Št. Ožbaltu in tretji na Humberškej rebri. Delavec T. M. iz Št. Janža se je domu iz Celovca vozil. Že se je pripeljal do mute na Humberškem mostu, — kar vidi, da je svojo ponovco z voza zgubil. Leti hitro nazaj in tam, kjer je pred nekimi leti strela nekega

človeka ubila in zdaj križ stoji, tam plane nek korenjak na njega, ga zgrabi na persih in ga hoče na tla spraviti. Pa T. M. je bil še močnejši, roparja z nožem vdari in buti z vso močjo na tla, — zdaj se pa prikaže spet drugi ptujec in hoče ga popasti. Pa T. M. — močen korenjak — tudi tega zagrabi in verže ob tla, — po tem pa hitro pete odnese. Ko k svojim na vozu prileti, še le čuti in vidi, da mu je lajbič preboden in tudi še dnarna listnica (Brieftasche) napehnjena. Usnjata listnica ga je, prej ko ne, še smrti rešila; nož bi mu bil srce prebodel. Ali to niso žalostne dogodbe? Ali se je mar čuditi, da se človek nikamur več ne upa in da marsikdo mrmra, čemu toliko davkov plačujemo, če se varni nismo. To je tista liberalna moka, ki so nam jo liberalci zmleli: le proč s sv. vero iz naših šol, le rahlo in mehko s potepuhi, — proč s palico, — proč z železjem! Dokler se ne bojo postopačem, tatom in roparjem strune bolj navile, ni pričakovati boljših in varnejših časov: Šiba novo mešo poje pri otrocih, palica pa pri odrasčenih potepuhih.

Iz Podjunske doline. Po celem širokem svetu menda ni ga naroda, ki bi bil tako miroljuben, kakor smo mi Slovenci. Nemci sicer teršijo, da smo (hetzarji) rogovileži, pa nimajo res; saj pravi pesem: da je Slavjan sluga narodov, da se on rajši pusti stiskovati, da le mir ima. Zatorej se mi zdi napis našega novega časnika prav primeren. Mir! to se torej ne pravi: Slovenci dajte mir, pustite delati z vami, kakor ljubo; ampak: Pokoj imejte! pustite nas pri miru, pustite nam naš jezik, naše pravice itd. — Pri železnem mostu črez Dravo pri Kamenu zdaj vse mrgoli delavcev. Že črez leto so skale prevračali v Dravo, ktera žuga krajno kozo (joho) podprati, pa vse je zastoj bilo. Začeli so toraj bolj zgorej Dravo ježiti, stari rov hočejo pregraditi, in Dravo v novi $\frac{1}{4}$ ure dolgi, 10 metrov široki rov nagnati. Delajo petek in svetek. Tudi domačim delavcem so zažugali, da jim bojo po 1 goldinarju odtergali za vsako nedeljo, ob kateri bi se predrznilo delo popustiti, in opraviti svojo kerščansko dolžnost! Vrli slovenski delavci pa se do zdaj niso pustili užugati. Vsi so bili pretečeno nedeljo pri sv. meši. Radovedni smo, ali jim bojo goldinar zares pridržali? Tako postopanje in ravnanje res najnovejšim zakukazom, da se morajo nedelje posvečevati, pred nos vdari. — 10. dne januarja je žandar Ilg na svoji ponočni patroli po gladkem ledenem potu pri Globasnici nesrečno padel in si križ prelomil; zdravnik ne da veliko za njegovo življenje. — Mestna cerkev v Velikovcu je po sredi na oboku poknjena. Po nesreči, ki se je v Ringtheatru na Dunaju pripetila, so se začeli tudi Velikovski meščani za svojo kožo bati, ter dali srednjo ladjo cerkve zagraditi. — Kakor se čuje v Apačeh otroci zelo po kozeh bolehalo. — Po naših šolah le nemščina poje; otroci pozdravljajo in molijo nemško in v šoli je z debelimi čerkami napisano: „Du musst deutsch reden.“ Ali ne bode temu enkrat konec?! —

Iz Velikovca. Tudi pri nas je novi list napravil veliko veselje. Česar smo si dolgo želeli in težko pričakovali, to smo dosegli. Tako se je, mislim, veselil Noe, ko je zagledal golobčeka z oljki vejo v kljunu, kakor se veselimo koroški

Slovenci novega nam res potrebnega lista. Samo v našem mestu je naročenih 15 iztisov „Mira“; v okolico, kolikor mi je znano, dobaja jih okoli štirideset. Vidi se pri prostem ukažljem ljudstvu, da se bode dalo mnogo doseči. Storjen je korak naprej, ki vtegne koroške Slovence rešiti pogina, zatorej je velike važnosti. Kako se dela z našim ljudstvom v šoli in tako dalje —; rajši molčim, ker je tako vsakemu omikanemu človeku znano. Grenkost premaguje človeka pri tej misli. Bog te blagoslovi, novi list, in ti daj lepo prihodnost! Slovenci pa zdramimo se in zavedimo se! Pokažimo v resnici, da: Mi smo mi! da zahtevamo samo to, kar nam po pravici gre: v šolah in uradnih domači jezik. Zraven pa spoštujemo in ljubimo nemške naše deželjane in njih nemški jezik in upamo, da! svesti smo si, da se bojo otroci naši na podlagi maternega, slovenskega jezika bolj in več naučili nemškega jezika, kakor do zdaj, ko so se jim samo nekatere nemške besede kakor papigam in škorcem v glavo vbijale. To je za učnike in učence velika sitnost in težava. Zatorej hočemo za slovenske otroke slovenske šole, v katerih se pa bode prednašal in učil tudi nemški jezik. Od teh svojih pravic in zahtevanj ne odstopimo in odstopiti ne moremo in smemo. Zdravstvijte, — prihodnjic spet nekaj.

Iz Velikovske okolice. 10. jan. — r —. Velika, zeló obširna Vovbrska soseska dobila je včeraj novega župana. 18 odbornikov se je zbralo v Št. Štefanu, da izmed svoje srede si izvolijo srenjskega predstojnika in 4 svetovalce. Složno in enoglasno je bil za župana izvoljen Urban Špek, po domače Jurej, posestnik in gostilničar v Vovbrih. Za srenjske svetovalce so bili odbrani: Glančnik, p. d. Mežnar v Št. Štefanu; Janez Grün, p. d. Bajznar na Blati; Florijan Morak, p. d. Ripelj v Št. Petru in Anton Štefan, p. d. Begant v Vovbrih — Častitamo soseski, da jo zastopajo tako vrli, pošteni in narodni možje. Šlava volivcem in izvoljenim!

Iz Podpece. Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje, t. j. Bogu dopadljivega, nepopačenega srca, — tako se je razlegalo nedavno angeljsko petje v nebeskih višinah, tako se je prepevalo po krasno okinčanih in razsvitljenih hišah božjih po gorah in dolinah celega krščanskega sveta. Na milijone vernih ljudi se je zbralo na sveti večer o polnoči v domačih cerkvah, dajat Bogu čast in slavo ter izprosit si mir in blagoslov božji od Onega, ki je rekel: „Mir vam zapustim, svoj mir vam dam, katerega vam svet dati ne more.“ Čast tedaj in slava naj se daje in razlega vsemogočnemu Bogu po vsem svetu, od vseh ljudi in vseh stvari, in božji mir naj vlada povsodi, med vsemi narodi in v vsaki deželi, v vsaki fari in hiši! In blagi mir oznanuj in razširjaj tudi Ti, novo- in dobrodošli nam „Mir“ po vsem Koroškem, po vsem Slovenskem, med Slovenci in Nemci, med učenimi in priprostim ljudstvom! To bodi voščilo za novo leto Tebi in vsem, h katerim prideš. — Žalibog nimam danes nič veselega poročati iz naših planinskih krajev. Imeli smo tudi pri nas preteklo leto točo, katera pa hvala Bogu ni toliko škode naredila, kakor predlanskim. Mnogo več nam je škodovalo deževno jesensko vreme; nekteri še žita niso

mogli pod streho spraviti, repica se je slabo obnesla in otava za živino je zunaj segnjila. Od vseh Svetnikov sèm imamo pa lepo vreme, ljudje so zamogli vsaj z drvami in steljo se preskrbeti za zimo. Snega je pa našim voznikom premalo in ceste so ledene in polzke.

Iz Ljubljane. Novega vam ne vem posebnega pisati, ko to, da imamo tukaj v Ljubljani prav lepo, prijazno zimo. Snega do zdaj še nismo imeli, pa tudi posebnega mraza še ne. V Kravji dolini zidamo prav lepo, novo cerkev k presv. Srcu Jezusovemu; na jesen enkrat bo že izdelana. Zdaj se pripravljamo na volitve v mestni zbor ljubljanski in upamo, da bomo letos nasprotnike popolnoma podrli in Ljubljano v naše roke spravili, da bo čisto slovenska. Nemščina v Ljubljani od leta do leta bolj hira, zginja in umira; po vseh ljubljanskih cerkvah se opravlja služba božja v slovenskem jeziku; samo v stolni cerkvi sv. Miklavža se včasih še po nemško pridiguje, pa še tam je nepotrebno, ker hodijo k tem pridigam večidel tudi kuharice in dekle, ki nič nemško ne znajo. Bodite za zdaj pozdravljeni, pa še drugobart kaj!

Iz Maribora. (Posojilnica in politično društvo.) Dne 8. t. m. se je osnovala tukaj „Posojilnica za okolico“ in imena najboljših narodnjakov beremo med ustanovniki. Bog daj srečo! Tudi politično društvo je v osnovanju. Organizacije nam je treba, tukaj pa tudi drugod. Zimo imamo brez snega. Stari ljudje take ne pomnijo. Trobentice, marjetice in druge hčerke Cvetane po zavetnih solčnih krajih cvetó. Tudi trs je lepo zazoril in ljudje delajo po vinogradih, da je veselje. Leta 1834 je menda bila tudi taka zima, sledilo je dobro vinsko leto. Z Bogom!

Na Dunaju. (Nekdaj in zdaj.) Eno uro od Celovca proti severo-izhodu leži ves, po imenu Blažnja ali Važnja ves. Tje prideš iz Celovca po cesti, katera pelje mimo dragonarske kasarne in dalje črez vresje, kjer se vojaci vežbajo ali eksercirajo. Po tej cesti vozi en del koroških Slovencev svoje blago v Celovec na prodaj, ker tudi na tej strani bivajo Slovenci še čisto do mesta. Dragi moj kmetič! Kolikokrat si že mimo Važnje vesi šel, kolikokrat tam mimo svoje žito peljal in živino v Celovec gonil, da jo dostikrat slabo prodaš in da le visoke davke plačati moreš. Ali ti nikoli nisi pomislil na starost te vesi, nisi ni slutil, kaj bi tu moglo posebnega biti? Občudoval pa si vendar vselej Hercegovovo hišo in tudi grb (Wappen) na njej. Občudoval dva velika skednja in rekel: ta pa že dobro gospoduje. Kako je vse lepo očiščeno okoli hiše, kako se razprostirajo na obeh straneh ceste dobro obdelane njive in košati travniki. In v resnici, tu vidiš samo blagostanje. Saj pa je tudi gospodar priden in varčen. Jaz ga dobro poznam. S početka imel je le malo svojega; ali s pridnostjo pridobil in nakupil si je toliko lastnine, kakor je imajo le malokateri. Vem, da si že večkrat popraševal in si mislil: Kaj pa vendar ta „grb“ na hiši pomenja? Ali je to cesarjeva hiša ali kaj? Jes ti hočem to razjasniti in resnico povedati. Poslušaj! V starodavnih časih so živeli na Koroškem sami Slovenci ter se razprostirali daleč noter v Tirol in črez celo gornje Štajersko. Živeli so mirno med

sebo, spoštovali lepe navade svojih očetov in pridno obdelovali rodovitno zemljo. In le kedar so jih iznemirjali krvoželjni Avari in drugi sovražni narodi, prijeli so za meč in se bojevali kakor levi za svojo domovino. Kneze pa so imeli domače, kateri so kmečki stan spoštovali in pravični sodniki bili. Volili in vstanovljali so jih sami in sicer v Kernskem gradu blizu farne cerkve sv. Petra, kakor je „Mir“ v svojej prvi številki že povedal. No zdaj to še enkrat preberi in jasno boš spoznal, kaj da pomenja grb na Hercegovoj hiši. On te spominja na ono srečno dobo, ko so naši očaki si kneza ustanovljali in da je posestnik te hiše bil oni kmet, kateri je sedel na kamnatem stolu v Kernskem gradu. Zdaj pa veš tudi, kako so naši očaki spoštovali lepi svoj slovenski jezik. V njem je moral knez priseči; slovensko so govorili vsi kmetje in vsa gospoda. Zdaj pa je — Bogu bodi potoženo! — vse drugači. Pa bode spet boljše: Zastava so nam besede in djanja presvitlega cesarja in sedanjega ministerstva grofa Taaffe-ja.

Iz Budapešta. Veselilo me je slišati, da dobijo Koroški Slovenci tudi svoj politični list. Ime se mi dokaj dopada: „Mir“; ja! mir naj bode med vsemi narodi, naj uživa vsak narod narodne svoje pravice. Mi Slovenci ljubimo in spoštujemo Nemce, Madjare in vse druge narode, nočemo nikomur kaj žalega ali hudega storiti; pa ljubimo in spoštujemo tudi sami sebe in hočemo tudi svoje pravice. „Mir“ bode tudi mirno in rahlo postopal. dobro vedoč, da je naglost huda reč in da se črez noč ne da vse praradediti. Sedajna vaša vlada v Cislajtaniji je polna pravične in dobre volje, pa so zastarane reči, katerih tudi ne more na nos na na vrat predrugačiti. Kar ni pa bode! Bog bode blagoslovil Vaše početje in delovanje in Koroški Slovenci bodete še doživeli boljših časov; zavedli in zdramili se bodete, na podlagi slovenskega jezika se bolj omikali in napredovali in se veselili svojega delovanja, katero je narodno, sveto in slavno: Živili bratje Slovenci na Koroškem! —

Kaj pišejo naši časniki?

„Slovenski Narod“ toži, da je Graška nadsodnija notarju dr. Alf. Moschetu v Ljubljani naložila, da mora slovensko pisan rekurs na nemško preložiti in ga nemško pisanega v 8 dneh sopeset položiti. Kako dolgo pa še!

Dokazuje, da je sedanje ustaje v Hercegovini kriva naša birokracija, ktera s svojo upravo ni prav ravnala. Škoda, da je Filipovič odstopiti moral in da je na njegovo mesto prišel nemški princ Württemberg. —

Poroča, da se je v Ljubljani ustanovilo društvo „Narodni dom“ in da je pravila njegova visoka vlada potrdila. To je dokaj imenitna in lepa misel.

„Slovenec“ piše v več sôstavkih od obrtništva, kako slabo se godi obrtnikom in rokodelcem; kako bi se dalo jim pomagati; kaj je državni zbor za nje storil in kaj naj še stori. — „Slovenec“ in „Slov. Narod“ hvalita kupčijsko zbornico, da je nezaupnico izrekla liberalcema dr. Šaferju in Dreo-tu, ki v deželnem zboru po misli in volji kupčijske zbornice ne ravnata.

„Soča“ v Gorici donša prav lep sostavek o slovenskem uradovanji na Gorškem in na srce poklada vsem srenjskim predstojnikom ali županom, naj si slovensko dopisujejo sami med sebo, pa tudi uradnijam. Nekatere srenje ali občine so že začele slovensko uradovati.

„Edinost“ v Trstu se peča z volitvijo dveh poslancev za državni zbor, ker sta dr. Rabl in Teushl odstopila. Bog daj, da bi zmagala naša avstrijska stranka! — Dalje donša žalostno novico, da so Tržaški škof dr. Jurij Dobrila žalibog zamrli in popisuje prav lepo in ganljivo njih blagonosno življenje. Naj v miru počivajo: Dobrila ni mrtev, njegov spomin je večni! —

„Novice“ naznanjajo, da je visoko ministerstvo imenovalo E. Kramar-ja za popotnega učenika, ki bode po Kranjskem hodil in kmete prav po domače podučeval. Na Koroškem bi tudi potrebovali takega učenika; ga tudi imamo, pa ne zna — slovensko! —

„Slovenski Gospodar“ poroča, da so osnovali v Mariboru „posojilnico, registrovano ali upisano družbo z omejenim poroštvom“ in „slovensko društvo za slovenski Štajer.“ Posojilnica bode kmetom v stiski na posodo dajala za nizke obresti, — slovensko društvo pa ima razširjati med slovenskim ljudstvom politično in gospodarsko izobraženje, vzbujati narodu zavest, braniti politične in državljanske pravice slovenskega naroda in pospeševati ustavni razvoj avstrijske države na krščanski podlagi.

Tudi dokazuje, kako sili nemško šolsko društvo v slovenske šole, da pošilja učenikom dnarjev in šolam nemških bukev, otročičem obleke in obuve. Ravno tako počenja to novo ustanovljeno društvo tudi po Koroškem; zatorej Slovenci pozor!

Kaj dela politika.

20. januarja — petek — se je državni zbor spet snidel; skoraj vsi poslanci so bili prišli. Posebno kaj imenitnega se ničesar še ni zgodilo, samo to se kaže, da so levičarji hudo razkačeni in da hočejo z dolgimi govori in neslanimi prašanji dragi in zlati čas tratiti. Visoko ministerstvo namerava več za kmete imenitnih predlogov storiti; Bog daj! — V Dalmaciji, Hercegovini in Bosni bo menda resnica, punt narašča in se širi, naši vojaki se od vseh strani pomikajo proti jugu in menda je že kri tekla. Delegacije so na 28. jan. sklicane in bojo dovolile dnarjev 6 do 8 milijonov. Bog nam daj spet mir in pokoj: punt in vojska nikoli ne rodita kaj prida! —

Na Nemškem kujejo mir med vlado in cerkvijo; pa Bismark se ne bode udal, preden ga ne prisilijo, da mora. — Na Francoskem Gambeta tudi ustavo in vlado prenareja po svojem kopitu in preganja sv. cerkev in kar k njej spada. Francosko gre hudim časom nasproti. — Angležem se zdaj vračajo krivice, ki so jih več sto let sem delali katoliškimi Ircom, Vlada in ministerstvo si ne ve in ne more pomagati; na Irskem gre že vse križema. Sam večni Bog ve, kako se ta štrana razmota. — Turško ima spet z Angleži in Francozi opraviti, ki se proti sultanu vtikata v egiptovske zadeve. — Na Rus-

kem je vse tiho, tiho kakor na britofu; ali le ne bomo spet odontod kaj strašnega slišali, nihilisti rijejo in delajo na skrivšem. — V Ameriki stoji pred sodbo tisti Guitreau, ki je predsednika Garfielda ustrelil; pa se ta hudobec obnaša, da je groza; ne ve se, ali smešan ali ne.

Gospodarske stvari.

Ozebe in zmrzline.

Vsaki letni čas, toraj tudi zima, rodi nekoliko posebnih boleznih in terpljenja, ki revni človeški rod opominjajo, kako sladko je bilo zgubljeno zdravje.

Kolikokrat se sliši, ta ali drugi je ozebel, tam so našli mrliča, ki je na mrazu smrt storil; zato menim, da bode nekaterim bralcem prav, če jim tukaj v kratkem povem, kako se nadležne ozebe dobivajo in kako jih zdravniki in drugi skušeni možje odvrtaajo ter zdravijo.

Po jasnih skušnjah vemo, da ozebam in zmrzlinam ni podvržen vsak človek v enakej meri. Sivi stavec in nježno dete ložej ozebe in zmrzne, kakor pa krepek mož srednje starosti in doraščen mladeneč. Bolehen, po hudih boleznih zhujšan, zgledovan si bode zdravje na mrazu prej pokazil, kakor zdrav, krepek in dobro nasičen; pijanec bode prej škodo dobil kakor trezen človek. Pa eden in tisti človek bode na mrazu včasih ozebel, včasih mu še hujsi mraz ne bode nič dejal. To prihaja od tega, ali se je na mrazu gibal in premikal, ali mirno sedel, ali celo spal.

Iz letnih poročil o zimskih nesrečah vidimo, da se nahaja med zmrznjenci dobra polovica pijancev in zanemaranih ljudi. Pijanec ne rodi mraza, rad zaspi na vozu ali pod milim nebom, se ne premika in giblje v tolikej meri, da bi izvil in zbudil dovolj toplote v svojem životu. Verh tega opojne pijače sploh niso najboljše netilo ali kurjava za peč, katero nosi vsaki človek, dokler živi, v svojem životu.

Prestane vročinske bolezni, mrzlice, škorbud, bledica, sploh bolezni in reve, ki slabijo kri ter redivne moči, množijo, večajo našo naklonost k ozebam in zmrzlinam. Že rahel mraz dela takim ljudem veliko škodo. V obilnej meri se je to kazalo pri naših bolnih vojakihi leta 1878 na poti iz Sarajeve v Brod. Že meseca novembra se jih je vračalo dovolj domu s hudimi ozebami in zmrzlinami posebno na nogah. Pri Sebastopolju 1855/56 je ozeblo črez pet tisoč izstradanih francoskih vojakov, med njimi jih je 134 umerlo; po osvojenju Plevne 1877 so peljali črez tri tisoče ozebanih Turkov in Rusov skoz Fratešti na Rumunsko. To so prav žalostni izgledi, kako slabo se zamore vpirati stradan in zdelan človek ozebam in zmrzlinam.

Zelo škodljivo je dalej muditi se na mrazu z mokrimi rokami in nogami, iti s premerlo roko in nogo naravnost k ognju ali vročej peči. Kdor to dela, dobi kmalu vse polno ozeb in zmrzlin, ki ga bodo celo zimo prav hudo nadlegovale. Na Laškem, kjer imajo malo peči po hišah, je navada ogrevati roke nad živim vogljem ali žrjavico, katero nosijo v posebnih posodah „scaldin“ imenovanih. Nikjer, koder sem hodil, nisem opazil

toliko prav grdih, ostudnih ozeb na rokah kakor tu v teh toplih blagih zemljah. To izhaja od omejenjene nerodne navade.

Tudi nekatera posebna opravila narejajo, da postane človek bolj naklonjen k ozebam: vozniki, kramarji po kramah, šivilje, perice, sploh ljudi, ki težko ne delajo, se malo premikajo ter se dolgo na mrazu mudijo, zelo radi ozebljejo. Konečno se samo od sebe zastopi, da je treba primerne obleke in obuvene, kdor se hoče ubraniti zmrzlin.

Ložej ozebe tudi, kdor se mudi na mrazu, kedar je vetrovno ali vlažno. Sploh miren suh mraz nikoli toliko ne deje, kakor mrzel veter. Ljudje, ki potujejo v severne, ledene dežele in morja, trdijo, da se miren suh mraz 41 stopinj Celsija ložej prenaša, kakor 35 stopinj na vetru.

Zato je treba gledati na vse imenovane in druge okolnosti in razmere, da se po zimi ozebam in zmrzlinam izogneš. (Dalje pride.)

Pozabljeni prijatelji.

I.

Gotovo šteje vsak razumen kmetovalec med svoje najboljše prijatelje sadunosna drevesa vsake sorte. Prišel bode zopet v kratkem čas, da bode skrbni hišni gospodar zopet začel premišljevati in preudarjati, kako in s čim si bode razne prazne prostore in prostorčke, katerih ima dostikrat le preveč, zasadil, da mu bodo v večji prid in hasek kakor do zdaj prazni stoječi.

Tu nočem govoriti o velikih gospodih med sadunosnimi drevesi, o jablanih, hruškah, orehah, slivah itd. Ti so obče znani, njih cena obče priznana, so obrajtani in povsodi, kjer ni topoglavih, nemarnih posestnikov, radi in pogosto zasajani. Tu naj omenjam le nekterih preziranih in pozabljenih sort, ki pa poprek v celem velikem gospodarstvu niso nič manjše cene in koristi od prej omenjenih velikašev, in ki zato nič manj ne zaslužijo, da se zasajajo in marljivo postrežejo.

Tu imenujem na prvem mestu višnjo Osthajmko, drevo ki še na pusti in peščeni zemlji po višinah in brežuljkih dobro prospava in visoko obrajtani tržni sad rodi.

Najlepše se Osthajmka iz korenine zareja in v grmiče razrašča, ki so po 3—4 metre vsaksebi postavljeni. Vsakih 6—8 let se grmiči pomladijo t. j. veje na 10—15 centimetrov od tal nazaj porazejo, kar njihovo rodovitnost in lepoto sadja povišuje.

Osthajmki priležne gole višine in brežuljke ima skoraj vsaka srenja. Mnogo je posestnikov, ki imajo še dan današnji zemljišče neobdelano neobdelano brez vsake koristi. Naj ga z višnjo Osthajmko obsadijo in vrgla jim bode dobiček.

Druga sorta, ki je Osthajmki po tržni ceni precej enakovredna je žolta mirabela. Sad je sicer droben, pa obilen, izvrsten, da se povžije v čvrstem stanu, še boljši pa vkuhan in na trgih mnogo iskan. Mirabela skoraj v vsaki zemlji rodi. Tudi lega mnogo ne zanese v stran.

Na Nemškem se nahaja mala vas, v kateri so po vzgledu in prigovarjanju in poduku gospoda fajmoštra začeli mirabelo zasajati. Sad se suši ali pa vkuhava in po širokem svetu razpošilja. Vaščanom pa priteka leto na leto na tisoče gol-

dinarjev, tako da se more reči, v tej mali vasici je premožnost doma. In to je napravila po drugod pozabljena prijateljica, drobna mirabela. (Dalje pride.)

Za poduk in kratek čas.

Obermüller, nemšk zgodovinar, piše:

Slovani ali Sloveni so mnogo let prej ko Nemci, Saksoni in Svevi ne samo svoja sedanja prebivališča v Evropi imeli, oni so bili celo do sedajne belgijske dežele zraven severnega in baltiškega morja razširjeni.

Slovani so se iz Azije v Evropo preselili, ravno ko Kaldejci ali Kelti. V Aziji pa so bili dvoje sorte ljudje; eni so njihove in travnike obdelovali in ti so bili Anti, Vani ali Vendi, Slovani; drugi, Kaldejci pa so bili vojaki, kajti „gal“ „goil“ se toliko pravi ko terden, močen, korenjak.

Kimbrji, ktere je rimski general Marij v bitvi pobil, so bili Slovani, kajti Plutarh piše: „Barbari (Kimbrji) prisegajo pri železnem biku“ in bik je še zdaj podoba v grbu Meklenburškem.

Teutoni, Teutonci (Teutonen) so tudi Slovani ne pa Nemci bili. Madjari še danes Slovake „toth“ veliko ljudstvo, latinski „totus“ cel imenujejo.

Za tega delj Slovenci pomislite, da smo mi zdaj razun Gegov ali Gigantov v Albaniji in Kalabriji najstarejši narod v Evropi. Da je nekdanj naš jezik v resnici daleko široko razširjen bil, pričajo slovenska imena po deželah in krajeh, ki so zdaj terdo nemški.

Avguštin Winkelhofer, Nemeč po rodu, je dokazal v Celovški „Carinthia“ leta 1826, da so v Lungavi na Salzburgskem nekdanj prebivali Slovani.

Urban Jarnik, v Št. Štefanu na Zili rojen Slovenec, je tudi v „Carinthia“ spričeval, da so sedanji Koroški Nemci veidelj stari Koroški Slovenci. Priče so: Imena rek in potokov; nemške „Vellach so slovenske Bele“, — „Schwarzbach, Mure so naše Mure in Črne“, — „Feistritz-bäche so naše Bistrice“, „Töplitzbäche so naše Toplice“ „Göss, Göstring so naše Gozdnice“ — „Zauchen, Zuche so naše Suhe“ — Grosspredl ali Pretelerbach so naši Predeli“ itd.

Imena krajev: „Kolmitz“, „Kolbnitz“ so naše „Holmice“, „Zabrda“ so naše Brdo, „Flattach“ naše Blato, „Zagrie“ je naše Zagričem, „Krasnitz“ naša Krasnica, „Osterwitz“ naša Ostrovica, „Ladig“ in „Ladein“ naša Ladina, „Stranig“ je naše Na strani, „Zeltchach“ naše Selce, „Zienitzen“ naše Senica, „Grades“, „Gradiš“, „Gradeneg“ je naš Grad, „Planitz“ naša Plan, itd. — Imena posameznih hiš: „Dulnig-Hube“ blizo Sovodenj (Gmünd), „Zabriavnik-Hube“ blizo Krajga je naše Za bregam, „Ranik-Hube“ pri Greifenburgu je naš Ranik (Frühauf), „Pietschacher“ pri Albeku, „Petschnig“ v Lavantinskej dolini je naša Peč“ itd. — Imena planin in gor: „Sirbitalpe“ je naše Zer (Zirbe), „Kravenz“ je naša Kravenca (Kuhalpe), „Flattniz“ je naša Blatnica (Moosalpe), vsi „Kulmberge“ imajo svoje ime od naše besede „holm“, „hum“ (Bergkogel), vse „Görtschah“, „Goriach“, „Goritschitzen“, „Garzern“ so naše Gorice, „Goričice“, „Weisspriach“ je naše Višprieje,

„Neusach“, „Nizale“ so naše „Niže“ (Niederdorf), „Dölah“, „Dellach“, „Duel“ so naš „Dol“ itd.

Pa ne samo po Nemškem Koroškem, temuč tudi po Tirolju sledimo naše slovenske predstare. „Bregenc“ je naš „Breg“, „Lienz“ je naš „lonec“, „Silian“ je naše „selo“, „Toblach“ je naš „topel“ ali „dob“, „Maria Luggau“ je Maria v „logu“, „Pusterthal“ je naša „pusta dolina“, „Windischmatrey.“ Še clo dalej najdemo Slovane. Pri najstarejših latinskih pisalcih se bere od nekega kraja „Vindonisa“ v Švajci, stara „Vindelicia“ je dežela „Vindov na Liku“ (Leche), stara „Rhetia“ je dežela na „Reki“, ravno tako je tudi „Norikum“ dežela“ na Reki.“

Po tem takem je zvonila naša slovenska beseda po deželah, kjer se sedaj sliši samo nemški jezik. Naš visokoučeni Urban Jarnik je v „Carinthia“ tudi dokazal, da se na Koroškem nemško-slovenska meja vedno bolj in bolj — vsakih sto let za eno uro — pomika proti jugu, tako da Slovenci vedno več in več zgublajo svoje domače zemlje. In vendar kričijo liberalni pisarji: „Nemštvo je na Koroškem v nevarnosti!“ Zdaj pa vidite, koliko je tem kričačem verjeti in kako dobro ti vam hočejo. —

Smešničar.

Župan je bil sosedu ukazal, da mora drugi dan k njemu priti. A sosed po noči, od mrtuda zadet, naglo umrje. Drugega dne pride k županu sosedov brat, rekoč: „moj brat se vam prav lepo priporoča in vas prosi, da mu ne zamerite, ker ne more danes k vam priti, ker je po noči naglo umrl.“

„Vrtec.“

Družba sv. Mohora.

Kaj storiti, da stari udje družbi zvesti ostanejo in novi radi pristopajo?

Čujte, kaj o tej prevažni zadevi nasvetujeta za družbo in njen razvitek vneta, pa tudi mnogo zaslužena poverjenika. „Po mojem večletnem nabiranju udov — tako poroča prvi — sem se prepričal, in zamorem to s številkami dokazati, da najboljši čas, družbenike nabirati, je čas velikonočnega podučevanja, katero se prosinca in svečana vrši. Tako dobi ljudi pred se, ložej jih nagovarja, korist družbe jim razlaga, pričujoče vnema, da eden družega spodbuja. Kdor se hoče tega prepričati, naj pogleda moje kaplanije: Selnico, Rajhenberg, Mozirje, Prevorje, Skale in sv. Anton. Poprej je bilo malo udov, spravil pa sem po omenjenem potu hvalevredno število, post.: v Skalah na 126, v Št. Antonu na 22 družbenikov. Kmalo po mojem odhodu pa je število silno vpadlo. Zakaj? Ker so se udje le po lišah in v stanovanju nabirali. Dobro seveda je in včasih neobhodno potrebno, da tega ali unega za plačilo počaka; kedar pridejo knjige, plača vsak rad. Kdor ima srce za vspah te družbe, stori tudi to in poterpi za tisti goldinar nekatere tedne.“

Drugi rodoljub in družbin prijatelj pa pravi: „Jaz ravnam tako-le: Ko dojdejo knjige, razdelim je udom. Črez nekaj tednov z lece (pri-

dižnice) naznanim zopet novi vstop k družbi ter opomnim, da je do meseca februarja zadnji čas vpisati se. Naj torej vsak prinese denar takrat, kedar med tem časom najložeje zamore. Črez nekoliko časa ko je že blizo meseca februarja, se ljudje še enkrat s pridižnice na družbo sv. Mohora opomnijo. Kdor misli še pristopiti, naj to hitro stori. In vspeh je bil vselej še dosti dober. Vsakako pa je dobro, ljudem družbo na leci gorko priporočati.“

Da zares pogosto in navdušeno priporočevanje največ pripomaga, da se številno družbenikov ohrani in množi, vedó iz lastne izkušnje vsi rodoljubni poverjeniki, dokazuje iz stotero drugih ta le izgled. Gr...ska fara v Krški škofiji šteje nad 1400 duš, več let ni imela nijednega uda družba sv. Mohora. Dobila je ob koncu l. 1880 vrlega dušnega pastirja, ki ni samo v besedi zgovoren in vnet Slovenec, ampak tudi dejansko darežljiv in vstrajno delaven za vse, kar služi narodu v omiko, časno in večno blagostanje. Priporočeval je zlasti družbo sv. Mohora, kjerkoli se mu je priložno zdelo. Sad njegovega truda je že prvo leto presegal vse nade. V fari, kjer leta in leta ni bilo družbenikov, jih je takoj pristopilo 40 udov. In kaj je k lepemu napredku pred vsem pripomoglo? Gospod župnik odgovarja: „Če se ljudstvu društvo sv. Mohora le pogosto priporoča in njen namen razjasnuje, nazaduje jih vendar precej pridobi. Tako se je meni godilo. Lani ni bilo nijednega uda, letos se jih je oglasilo 40, ker sem farmanom večkrat, celo o štirih priložnostih s pridižnice o dobroti te bratovščine govoril.“

Častiti bratje po mili Sloveniji, zlasti po staroslovenskem našem Gorotanu posnemajmo ta sijajni izgled pravega, ker delavnega rodoljubja in število udov družbe sv. Mohora se ne bo nikjer skrčilo, lahko pa povsod tudi pri neugodnih razmerah se podvojilo. V to ime Bog pomozí in v vsakej fari, vsakej vesi nam obudi in ohrani tacih domoljubnih Gr...skih biserov.

Kaj je novega križem sveta?

* (Nesreča.) Matija Petrič, posestnik na Robu v Bernski fari, se je peljal z neko žensko in nekim mladenčem iz Belaka domu. Na Vetrovskem klancu se konj splaší, strašno dirja, voz se prekucne in M. P. pade tako nesrečno, da na mestu mrtev obleži. M. P. je bil nekđaj državen in deželen poslanec, pa je bil liberalec in svojim rojakom Slovincem hud nasprotnik. Po svojem življenju je znan bil daleč okoli: Bog mu bodi usmiljen! —

* (Čudna zima.) Imamo lepo toplo vreme, barometer stoji tako visoko, kakor že od 60 let sem še nikoli tako; polja, travniki, voglarji in lesarji zdihujejo po snegu, gorjanci pa po vodi. V pondeljek — 23. januarja — je jel barometer malo padati in približuje se menda južno vreme. Po starih zapisih je bila l. 1834 in 1816 prav prijetna zima. L. 1807 ni bilo skoro nič mraza. L. 1792 cvetelo je v februarju vse drevje, že januarja ni bilo treba kuriti peči; l. 1659 ni bilo ni snega ni ledu, l. 1617, 1609 in 1607 zime sploh ni bilo;

l. 1588 in 1582 je bilo februarja vse zeleno, leta 1538 so bili vrtni v cvetju že decembra in januarja; l. 1241 je drevje v sušci cvetelo in so bile majnika že črešnje zrele; l. 1259 ni bilo zime, a o božiču že cvetoče vijolice, l. 1187 je drevje po zimi zelenelo.

* (Ogenj!) Na Kranjskem so imeli ogenj v mestu Kranju, kjer so ga pa srečno pogasili. V vasi Zaklanci pri Horjulu pa je pogorelo 13 hiš v vsemi gospodarskimi poslopi. Živino so razen 2 prascev vso rešili. Pogorelci so razen enega vsi zavarovani. Ogenj so zanetili 3 doma bivajoči otroci. Stariši glejte na otroke! —

* (Mačke so nevarne.) V Forschheimu na Nemškem so našli starši, ko so domu prišli, svojega devet mescev starega otroka mrtvega in vsega razjedene in krvavega v zibeli. Iz zibe je pa skočil maček, ki je bil otroka zadavil in tako grozno razmesaril. To se ni zgodilo prvokrat. Abotne so toraj tiste ženske, ki mačke tolikanj božajo in jim strežejo, ker ni bolj zvite, hinavske in krvoločne živali, kakor je mačka. V neki hiši na Slovenskem so imeli mačko šest let pri hiši in jo tako radi imeli, da je pri mizi z družino vred jedla. Ko so pa enkrat vsi iz hiše šli, spravila se je mačka nad malega otroka in ga začela gristi v tilnik, ter bi ga bila umorila, ako bi ne bila k sreči mati otrokova v hišo nazaj prišla in otroka otela.

* (Ponarejevalci bankovcev.) Na Žabjek v Ljubljani so pripeljali dva ponarejevalca bankovcev; prijeli so ju v Brezovici. Eden izmed njiju, mešetar Požlep, je zarad ponarejevanja bankovcev že tri leta sedel v ječi, njegov sodrug pa je posestnik Japelj z Brezovice. Tudi so zaprli grofa Emanuela Lichtenberga iz Prapeč pri Grosuplji, kajti sodnijsko se je skazalo, da je v zvezi bankovčarjev, ki so ponarejali tisočake.

* (Vojaške manevre.) Med Sočo in Savo — toraj na Goriškem in Kranjskem — bojo letos velike manevre. Postavil se bode v te kraje velik vojaški kor, ki se bo bojeval zoper drug z Ogerskega prodirajoči kor. Teh manevre se vdeležijo tudi rezervisti, ki se letos pokličejo k orožnim vajam.

* (Tržaška razstava.) Odbor za razstavo je razposlal obširno spomenico, v kateri poroča o vseh pripravah, ki so se do sedaj storile. Denarja se je skupilo že okoli 220.000 gold. Dalje je 80.000 gld. zagotovljenih iz razstavne loterije. in 200.000 gld. se sme upati dohodka iz vstopnine. Po takem se vsi troški pokrijejo. Dalje pojasnuje, kar se je v tehničnem oziru storilo. Blizu 400 delavcev dela na razstavnih prostorih, zasipanje morja naglo napreduje, da bo do srede februarja delo končano. Na enem kraju se že poslopija stavijo. Čedalje več obrtnikov se oglašajo v vseh deželah pri dotičnih odborih za razstavo, najbolj se je bodo udeleževali Dunajčani. Primeroma malo oglasil še je do zdaj za gospodarski (poljedelski) oddelek. Tu čaka največa naloga Slovencev.

* (Dolenjska železnica.) Iz Ljubljane se poroča, da se tam snide več gospodov, ki se bodo razgovarjali o dolenjski železnici. Knez Karlos Auersperg, največji posestnik na Dolenj-

skem, naročil je že inženirjem, da merijo železnico skozi Kočevje.

* (B. Sofron Merk), bivši gvardijan frančiškanskega kloštra v Nazaretu 1853 do 1862 in 1865 do 1867, je umrl v Tersatu 10. dan januarja 1882. Bil je rojen v Mirni (Freudenthal) na Kranjskem 27. oktobra 1817, je vstopil v frančiškanski red 6. dan novembra 1837 in je bil v mešnika posvečen 23. dan maja 1841. Rajni je bil zares duhovnik, sloveč spovednik in dober Slovenec: Rad je podpiral z naročbo slovenske časnike. Naj v miru počiva.

* („Nov krah“). Na borzi je navstal strašen polom in ropot: vsi papirji strašno padajo; Slovenci varujte se nevarne igre s papirji!

Nabira za spomenek rajn. g. fajm. Jošt-a pride prihodnjč.

Tržna cena po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica	4	59	—	—	4	20	4	27	4	30	4	73	4	30	4	22
Rž	3	30	—	—	2	95	3	17	3	08	3	40	3	40	3	22
Ječmen	2	80	—	—	2	50	—	—	—	—	2	75	2	50	2	63
Ajda	2	29	—	—	2	40	2	46	1	54	2	25	1	90	2	28
Oves	1	62	—	—	1	60	1	52	1	55	1	85	1	90	1	53
Proso	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ber	4	44	—	—	—	—	4	14	—	—	—	—	4	60	4	25
Turšica	2	15	—	—	2	40	2	44	2	48	2	50	2	50	2	38
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fizol bel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ rudec	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Iz celovškega trga imamo poročati, da je cena svinjskega mesa poskočila. Zadnji četrtek prišli so kupovati žive svinje trgovci iz Tirolske in Bavarske tudi v Celovec in plačali 24 kr. stari dunsjski funt. Podražil se je tudi špeh, in se prodaja po 70 kr. kilo neokajeni, in okajeni suhi špeh po 90 kr. kilo. Svinje s bohom po 56 kr. kilo. Drugo blago se je prodajalo, namreč: maslo 1 gl. 4 kr. do 1 gl. 8 kr. kilo; maslo sirovo 1 gl. kilo; pišet en par po 90 kr.; kapunov en par 3 gl. do 3 gl. 20 kr. jajec 8 in 9 za 20 kr.; krompirja en žakelj za 90 kr.; drva bukove po 1 gl. 10 kr. kvadrat meter; drva borove po 85 kr. kvadrat meter. Videli smo na trgu pitane pure prodajati in sicer par po 14 gl.

Živinorejci pozor! Naznanili smo, da se bode s 1. januarjem uvažanje goveje živine iz Rusije in Rumunije ustavilo. Te dve državi uvažali ste na leto po 20—30.000 goved. Posebno dunajsko mesto, katero potrebuje sila veliko mesa, dobivalo je iz teh krajev mnogo goveje živine. Od sedaj naprej primorano pa bode kupovati goved v Avstriji. Tudi Koroška dežela ima mnogo lepe živine. Gospodarji, poprimite se živinoreje; lepo goved boste gotovo lahko dobro prodajali!